

HRVATSKI

Godina XX, broj 20

20. svibnja 2010.

cijena 100 Ft

Dječje prelo u Martincima

Foto: Branka Pavić Blažetin

Komentar

Natječaji, natječaji, natječaji

„Natječaj“ – čarobna riječ kada se nadamo da ćemo svoje zamisli, ideje, planove moći ostvariti unatoč tomu što baš u tom trenutku ne raspoložimo odgovarajućim materijalnim sredstvima. Danas gotovo svugdje zahtijevaju pisanje natječaja, kada tražimo novo radno mjesto, želimo li za sebe nabaviti neki posao, kandidiramo li se za stipendiju, hoćemo nabaviti materijalne izvore za djelovanje udruge, ustanove, unaprijediti svoje poduzeće, i da ne nabrajam dalje.

Prema objašnjenju rječnika, natječaj je postupak ili tekst kojim se otvara mogućnost dobivanja posla, kupnje ili dobitka materijalnih dobara. No prvo bih se pozabavila riječju mogućnost, koja nam otvara niz mogućnosti u značenju: izvodljivo rješenje, mogući izlaz, prilika koja se pruža, izgledi da će se nešto ostvariti. Dakle natječaj je nešto nezajamčeno, no ipak u sebi sluti vjerojatnost da će se željeno ostvariti, ispuniti. Ipak da bi se željeno ostvarilo, treba da se ostvare određeni uvjeti, mislim prvenstveno osoba s određenim znanjem, voljom, idejom, a zatim sa suradnicima. Ovim malim uvodom samo sam željela potaknuti čitatelje na razmišljanje da sve ono što se ostvaruje pomoću natječaja, ovisi o ljudima koji ga pišu, a ukoliko uspiju na natječaju, kasnije i ostvare. Voljela bih istaknuti ponajprije one osobe koje pišu natječaje svojom voljom, bez ikakvih naknada za razne zajednice, organizacije, udruge i osim toga sami odgovaraju za ostvarenje.

Izgleda da i mi Hrvati imamo dovoljno takvih osoba ako zavirimo u rezultate natječaja Zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj, naime ukupan iznos potpore više je od 15 milijuna forinti, i u to su uračunati samo oni koji su uspješni, sjetimo se samo onih koji su također uložili svoj rad, svoje vrijeme, a ipak su neuspješni. Sjetimo se samo koliko treba raditi za svega 50 ili 100 tisuća forinti kod nekog natječaja, kod realiziranja programa, obračunavanja i to ne u svoju korist, nego u korist zajednice. Mislim da svim onim ljudima koji su i ove godine uzeli truda da ga napišu, bez obzira na iznos, trebamo čestitati, pohvaliti i samo se možemo nadati da će i nadalje tako raditi. Ove godine preko Zakladina natječaja dobili smo četiri milijuna više nego lani, a da ne spomenem u koliko natječaja Europske Unije sudjeluju naše organizacije ili naša hrvatska naselja. Po svemu sudeći, postupno ćemo dorasti zadatku, no ipak bismo se trebali sjetiti i onih koji su još početnici u tom poslu, pa smo im nudili pomoć da iduće godine bude još više uspješnijih natječaja, te da od mogućnosti odista bude i dobitka, jer nije lako kada, unatoč velikom trudu, zbog neke male pogreške natječaj ne uspije.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Osnivačka sjednica novog saziva Mađarskog parlamenta održana je 14. svibnja. Prisegnulo se, izabrani su dužnosnici i počelo se s radom. Između ostaloga rečeno je kako zastupnike očekuju nadljudski zadaci jer Mađarsku treba podići moralno i gospodarski. U svom prijedlogu ustavnih promjena koalicijski saveznici i izborni pobjednici koji imaju dvotrećinsku većinu u Mađarskom parlamentu, Savez mladih demokrata (FIDESZ) s 227 zastupnika i Kršćansko-demokratska narodna stranka (KDNP) s 36 zastupnika, već prvoga parlamentarnoga radnog dana, 17. svibnja, predlažu smanjenje broja zastupnika Mađarskog parlamenta na najviše 200 zastupnika, kojima bi se pridružilo i najviše 13 zastupnika nacionalnih i etničkih manjina. Na dnevnom su redu promjene ustava i tri prijedloga zakona i... Prijedlog promjene Ustava (iz godine 1949. zakona XX) odnosno dopuna 20. paragrafa glasi: «Broj parlamentarnih zastupnika najviše dvjesto. Nadalje, za zastupstvo nacionalnih i etničkih manjina može se birati najviše trinaest parlamentarnih zastupnika.» Upravo ova posljednja rečenica kazuje kako se nakon 18 godina neriješenog pitanja parlamentarnog zastupstva manjina spremno prići rješenju pitanja zastupništva trinaest zakonom priznatih etničkih i nacionalnih manjina u Mađarskoj. Za rečeno su potrebne promjene izbornoga zakona. Kako u svom obrazloženju kazuju, predlagачi još od demokratskih promjena prije dvadesetak

godina, na dnevnom je redu pitanje smanjenja broja parlamentarnih zastupnika radi efikasnijeg rada, smanjenja troškova djelovanja i učinkovitosti. Uz to žele riješiti ustavni propust koji traje još od 1992. godine glede pitanja parlamentarnog zastupstva etničkih i nacionalnih manjina, regulirati i osigurati predstavništvo manjina u parlamentu, i to iznad spomenutoga broja od dvjesto zastupnika. Model 200 + 13 parlamentarnih zastupnika. A sve to već od sljedećih parlamentarnih izbora 2014. godine. Što se tiče manjinskih zastupnika, onda ako se postigne sporazum glede njih. Savez državnih manjinskih samouprava smatra kako to pitanje treba riješiti bez straha da će se manjinci prikloniti bilo kojoj političkoj struji i biti jezičac na vagi, te kako se razmišlja u slučaju njegova rješenja o frakciji manjina u Parlamentu. Poradi toga, glede izbora zastupnika manjina, potrebno je izraditi daljnje specijalne odredbe. Tek smo na početku, ali se ipak koraknulo velikim korakom. Smanjenje broja zastupnika u samoupravama planira se provesti već na jesenskim izborima, jednako kao i broj zastupnika u glavnome gradu. I predsjednici državnih manjinskih samouprava su nedavno zasjeli, te putem Saveza državnih manjinskih samouprava državnim tijelima podnijeli svoje prijedloge smanjenja broja zastupnika u državnim manjinskim samoupravama poradi učinkovitijeg i rentabilnijeg rada.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Kako je predviđeno, iduća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave bit će 29. svibnja 2010. godine s početkom u 10 sati u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krleže u Pečuhu (Szigeti út 97). Za sastanak je predložen ovaj dnevni red: 1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, Izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; a) Izvješća zamjenika predsjednika. Referenti: Đuso Dudaš, Matija Šmatović 2. Odluka o javnoj nabavi projekta DAOP-4.2.2./C-09-1f-2009-0002 „Izgradnja Hrvatskog vrtića i učeničkog doma”. Referent: Mišo Hepp predsjednik; 3. Izvješće o poslovanju i prihvaćanje bilance Neprofitnog poduzeća „Croatica” za 2009. godinu. Referent: Čaba Horvath, ravnatelj; 4. Izvješće o poslovanju i prihvaćanje bilance Zavičaja d. o. o. za 2009. godinu. Referent: Tibor Radić, ravnatelj; 5. Donošenje odluke o promjeni bankovnog računa Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma u Santovu. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; 6. Pripreme programa Državnoga hrvatskog dana. Referent: Marija Vargović, predsjednica Odbora za kulturu i vjerska pitanja; 7. Odluka o natječaju za dodjelu stipendije učenicima srednjih škola. Referent: Gabor Győrvári, predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje; 8. Rasprava o natječaju za popunu radnoga mjesta ravnatelja ZZHM-a. Referent: Mišo Hepp, predsjednik; 9. Razno.

Aktualno

Hrvatima više od petnaest milijuna

Javna zaklada „Za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj“ donijela je odluku o potpori manjinskih natječaja. Hrvatima je za dječje i omladinske tabore, te za kulturnu i vjersku djelatnost dodijeljena potpora od 15.293.000 forinti. To je otprilike četiri milijuna više nego lani.

Za podupiranje **dječjih i omladinskih tabora** ukupno je izdvojeno **31.620.685 Ft**, od toga su Hrvati dobili **3.974.000 Ft**.

Dobitnici su: **Hrvatska državna samouprava** za dva tabora na Pagu u „Zavičajju“ – 800.000 Ft;

Bačka – 400.000 Ft: Santovo – Osnovna škola i učenički dom – „Škola hrvatskoga jezika“ – 400.000 Ft;

Baranja – 600.000 Ft: KUD Baranja, Pečuh: XXII. Državni kolo tabor (Orfű) – 400.000 Ft, Osnovna i glazbena škola „Pál Kitaibel“, Harkanj: Narodnosni tabor u Selcu – 200.000 Ft;

Gradišće – 999.000 Ft: Osnovna škola u Gornjem Četaru: Tabor na hrvatskom i njemačkom narodnosnom jeziku za očuvanje običaja (Balatonszárszó) – 399.000 Ft, Kulturna udruga hrvatske katoličke mladine, Hrvatski Židan: XVII. Tradicionalni tabor mladine – 400.000 Ft, Društvo gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj, Koljnof: Regionalni hrvatski čitalački tabor u Gornjem Četaru – 200.000 Ft;

Peštanska regija – 200.000 Ft: Hrvatska samouprava VII. okruga grada Budimpešte: Tabor na hrvatskome materinskom jeziku u Selcu – 200.000 Ft;

Pomurje – 975.000 Ft: Udruga drvorezbara, Sumarton: XV. Tabor i kolona drvorezbara u Sumartonu – 200.000 Ft, Hrvatska samouprava Sumartona: Stari hrvatski zanati (Sumarton) – 200.000 Ft, Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ iz Serdahela: Regionalni tabor javnog života i rekreacije za mladež (Serdahel) – 175.000 Ft, Osnovna škola Katarine Zrinski, Serdahel: Tjedan dana tragovima hrvatske kulture, običaja, Zrinskih i zdravlja te očuvanja okoliša (Serdahel) – 400.000 Ft.

Za kulturu i vjersku djelatnost dodijeljeno je **66.856.105 Ft**, od toga su Hrvati dobili **11.319.000 Ft**.

Dobitnici su:

Hrvatska državna samouprava – 2.450.000 Ft: Metodička konferencija (Budimpešta) – 200.000 Ft, Državni festival tamburaških sastava (Pečuh) – 300.000 Ft, Forum ravnatelja (Budimpešta) – 100.000 Ft, Susret hrvatske mladeži u Mađarskoj (Pečuh) 100.000 Ft, Omladinsko natjecanje (Mišljen) – 300.000 Ft, Natjecanje iz narodnosnog jezika (Santovo) – 100.000 Ft, Državno natjecanje u kazivanju proze i poezije na hrvatskom jeziku (Budimpešta) – 300.000 Ft, Državno likovno natjecanje (Budimpešta) – 100.000 Ft, Hrvati i Crkva, Hrvati i vjera u Mađarskoj – 150.000 Ft, Državna turneja (Barča) – 250.000 Ft, Državna turneja (Kiseg) – 250.000 Ft, Državni dan Hrvata (Kaniža) – 300.000 Ft;

Bačka – 952.000 Ft: Gradska knjižnica i

općeprosvjetno središte „Endre Ady“, Baja: Natjecanje u kazivanju poezije na hrvatskom jeziku – 50.000 Ft, Općeprosvjetno središte na Vancagi: Hrvatski narodnosni dan na Vancagi – 100.000 Ft, Tradicionalno „Markovo“ – 60.000 Ft, Berbeno veselje na Vancagi – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Santova: Gostovanje u matičnoj domovini (Petrijevci) – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Kalače: Hrvatski dan, spomen-dan I. Antunovića – 100.000 Ft, II. međunarodni festival tamburaških sastava – 100.000 Ft, Dan paprike – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Dušnoka: Festival manjina u Hrvatskoj i Hrvata u dijaspori – 50.000 Ft;

Hrvatska samouprava Kačmara: Susret pjevačkih zborova na Duhove – 60.000 Ft, Materice i Oci – 52.000 Ft, Novogodišnji koncert – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Mohača: Hodočašće u Međugorje i Zadar – 150.000 Ft;

Baranja – 2.708.000 Ft: Hrvatska samouprava Harkanja: Hodočašće u Mariju Bistricu – 60.000 Ft, Hrvatska večer – 80.000 Ft, Samouprava sela Kukinja: Susret „najsela“ – 150.000 Ft, Hrvatska kulturna udruga Augusta Šenoe, Pečuh: Organiziranje izložaba – 80.000 Ft, Posjet osječkom kazalištu – 100.000 Ft, Gostovanje kazališta s otoka Visa – 198.000 Ft, Susret čitatelja i pisaca – 110.000 Ft, Hrvatski dan – 260.000 Ft, Svečano otkrivanje spomen-ploče u Mohaču – 110.000 Ft, KUD Baranja, Pečuh: Gostovanje po baranjskim naseljima – 50.000 Ft, Plesačnice u Pečuhu – 50.000 Ft, IV. Susret hrvatskih dječjih folklornih plesača u Katolju – 60.000 Ft, Gradišćanski plesovi (sastavljanje novog programa) – 50.000 Ft; Udruga baranjskih Hrvata, Pečuh: Regionalni hrvatski omladinski tabor u Kukinju – 110.000 Ft, Matica hrvatska Ogranak Pečuh: Susret hrvatskih srednjoškolaca (Pečuh–Siget) – 80.000 Ft, Predstavljanje knjiga, susreti čitatelja i pisaca – 60.000 Ft, Međunarodni festival ogranaka Matice hrvatske – 210.000 Ft, Hrvatska samouprava Šeljina: Učenje narodne glazbe i sviranje tambure – 100.000 Ft, Hodočašće u Zadar – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Pogana: Hodočašće po putu Sv. Martina u Mađarskoj i Hrvatskoj – 40.000 Ft, Hrvatska kulturna i vjerska udruga vršendskih Šokaca: Hodočašće u Zadar i Vlašice – 60.000 Ft, IV. Susret hrvatskih crkvenih zborova (Zadar i Vlašići) – 60.000 Ft, Šokački piknik – 40.000 Ft, Hrvatska samouprava Salante: Posjet sakralnih i kulturnih spomenika glavnoga grada matične domovine – 60.000 Ft, KUD „Marica“, Salanta: Salantska berba 2010 – 60.000 Ft, Narodnosna glazba u Salanti – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Katolja: Podučavanje narodnih plesova hrvatskoj

djeci – 50.000 Ft, Tradicionalni kermez (proštenje) na dan Sv. Kate, hrvatska misa – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Surdukinja: Hrvatski dan – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Vršende: V. Gastronomski festival «Ovca i ovčji rep» – 40.000 Ft, XVI. Susret baranjskih hrvatskih naselja – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Semelja: Organiziranje Dana sela – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Sigeta: Hodočašće u Zadar i Pag – 60.000 Ft; **Gradišće – 2.580.000 Ft:** Osnovna škola Gornji Četar: „Grajam“, regionalni festival hrvatskih pjesama – 120.000 Ft, Dan narodnosti 2010 – 80.000 Ft, Hrvatska samouprava Hrvatskih Šica: Suradnja s matičnom domovinom za očuvanje jezika, kulture i običaja (Zaprešić) – 50.000 Ft, KUD Čakavci, Hrvatski Židan: „Cvrčak“ II. susret omladinskih tamburaških sastava – 50.000 Ft, Posjet nastupu ansambla Lado (Zagreb) – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Plajgora: Njegovanje zbratimljenih veza (Donja Rijeka) – 60.000 Ft, Ljetni hrvatski kulturni festival – 60.000 Ft, Kulturna udruga hrvatske katoličke mladine, Hrvatski Židan: Pješačko hodočašće u Celj – 60.000 Ft, Hrvatska književna večer – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Đurskomošonsko-šopronske županije – Županijski hrvatski dan – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Hrvatskoga Židana: Posjet kazališnoj predstavi u Zagrebu – 50.000 Ft, Glas Gradišća, 4. regionalni omladinski festival hrvatskih pjesama – 150.000 Ft, Hrvatska večer – 50.000 Ft, Scenska postava kazališnog komada na hrvatskom jeziku – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Kemlje: Programi povodom Dana junaka – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Koljnofa: Gostovanje kulturne skupine u Gračanu – 60.000 Ft, Gostovanje kulturne skupine u Buševcu – 60.000 Ft, Gostovanje kulturne skupine u Bibinjama – 110.000 Ft, Društvo gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj: Natjecanje „Mihovila Nakovića“ – 60.000 Ft, Gostovanje na XXII. Hrvatskome kulturnom festivalu u Slovačkoj (Devinsko Novo Selo) – 60.000 Ft, Društvo gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj: Natjecanje iz hrvatskoga jezika u Kemlji – 50.000 Ft, Društvo Hrvati-Horvátok, Koljnof: II. koljnofski međunarodni susret književnika – 50.000 Ft, Paljenje I. adventske svijeće – 50.000 Ft, Paljenje II. adventske svijeće – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Kisega: Kupnja cipela za članice Pjevačkoga zbora „Zora“ – 100.000 Ft, Hrvatska samouprava Kisega: Sudjelovanje na hodočašću u Jud – 80.000 Ft, Hrvatska samouprava Šoprona: VIII. Šopronski hrvatski dani – 160.000 Ft, Sambotelska hrvatska kulturna i vjerska udruga: VII. jesenski hrvatski kulturni festival – 50.000 Ft, Društvo sambotelskih Hrvata: Hrvatski dan u Sambotelu – 60.000 Ft,

Poziv na natječaj za izbor i imenovanje ravnatelja

Samouprava naselja Petrovoga Sela (9799 Szentpéterfa, Alkotmány u. 91) **raspisuje natječaj za izbor i imenovanje ravnatelja Hrvatske dvojezične osnovne škole i vrtića** (9799 Szentpéterfa, Alkotmány u. 103).

Glavne zadaće vezane za službu i vođenje ustanove:

Uvjeti obavljanja službe:

Prema zakonu Kjt. o pravnom položaju javnih djelatnika i Vladine uredbi 138/1992.(X.8). Obavljanje više službe voditelja može se povjeriti onomu javnom djelatniku, koji:

a) udovoljava uvjetima prema 18. § zakona LXXIX. (Kötv.) iz 1993. godine o javnom obrazovanju, općim jezičnim ispitom visokog stupnja tipa «C» iz hrvatskoga jezika, poznavanjem stupnja na razini vijećanja; stručnom pedagoškom praksom, iskustvom voditelja najmanje tri do pet godina; poznavanjem informatičkog sustava na razini uporabe, ima nekažnjeni predživot, mađarsko državljanstvo, raspoložive sposobnošću djelovanja.

Prednost: stručna sprema javno-obrazovnog voditelja, pripadnost hrvatskoj nacionalnoj i etničkoj manjini.

Početak i trajanje imenovanja za ravnatelja: na određeno vrijeme od 1. kolovoza 2010. do 31. srpnja 2015. godine.

Primanja: plaća po važećem zakonu o javnim djelatnicima.

Sadržaj natječaja:

- stručni životopis
- ovjera o nekažnjavanju ne starijem od tri mjeseca
- preslika diplome (ili diploma) o stečenoj stručnoj spremi, dokaz o položenome stručnom ispitu
- stručni program vođenja ustanove, zamisao o razvijanju ustanove (s obzirom na hrvatsku dvojezičnost)
- najmanje stručne prakse tri do pet godina prema uvjetima 18. § zakona (Kötv.) o javnom obrazovanju
- izjava o pristanku da sudionici u vrednovanju natječaja, te članovi zastupničkog vijeća mogu upoznati materijal natječaja, odnosno dobiti uvid, izjava namjere za ispunjavanje obveze o davanju imovinske kartice, izjava o sukobu interesa prema 2. točki 41. § zakona (Kjt.) o javnim djelatnicima.

Predaja natječaja:

a) način: poštanskim putem, u jednom primjerku na papiru na adresu Samouprave naselja Petrovoga Sela. Na omotnici molimo naznačiti identifikacijski broj natječaja: 209/2010. ili osobno: dr. Dely Ferencné, Vas Megye 9799 Szentpéterfa, Alkotmány u. 91.

b) natječaj je otvoren 30 dana od objave na www.kszk.gov.hu, do 14. lipnja 2010. godine.

Vrednovanje natječaja: do 31. srpnja 2010.

Hodočašće u Radnu (Mariaradna) – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Željezne županije: Narodnosni festival Željezne županije – 160.000 Ft, Hrvatska samouprava Petrovoga Sela: 20. obljetnica mjesnog Igrokazačkog društva – 110.000 Ft, Hrvatski pjevački zbor Ljubičica, Petrovo Selo: Adventski koncert u Starome Gradu – 50.000 Ft, Samouprava sela Plajgora: Postava hrvatskoga spomen-mjesta – 100.000 Ft, Hrvatska samouprava Unde: Hodočašće u Mariju Bistricu – 50.000 Ft, Undansko hrvatsko društvo: Folklorni festival gradišćanskih plesova – 60.000 Ft;

Peštanska regija – 170.000 Ft: Hrvatska samouprava na Majdanu (X. okrug): Pozdrav proljeću, tradicionalna hrvatska kulturna priredba – 60.000 Ft, Tradicionalna hrvatska kulturna večer – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Senandrije: Tradicionalna dalmatinska priredba Ivanjdan – 50.000 Ft;

Podravina – 1.195.000 Ft: Hrvatska samouprava Bojeva: Dan hrvatskih veza – 60.000 Ft Hrvatska samouprava Starina: IV. Dravsko proljeće – 120.000 Ft, Hrvatska samouprava Starina: Hodočašće u Međugorje – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Daranja: Podravska hrvatska večer – 45.000 Ft, Hrvatska samouprava Foka: Hrvatski dan u Foku – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Kapošvara: Dan hrvatske kulture – 40.000 Ft, Hrvatska samouprava Šomođske županije: Dan manjina – 110.000 Ft, Hrvatska samouprava Dombola: Hodočašće u Međugorje – 60.000 Ft, „Dombol-fest”, hrvatski festival – 50.000 Ft, Izvorno folklorno društvo Drava, Lukovišće: Hodočašće u Zadar i čuvanje hrvatskih običaja – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Lukovišća: Hodočašće u Zadar i čuvanje hrvatskih običaja – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Martinaca: Hrvatski dan – 60.000 Ft, IV. Ivanje – 100.000 Ft, Hodočašće u Máriabeszterce i Ludbreg – 50.000 Ft, „S obje obale Drave”, međunarodni festival – 150.000 Ft, Hrvatska samouprava Potonje:

Hodočašće u Zadar i čuvanje vjerskih običaja – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Brlobaša: Hodočašće u Zadar, čuvanje hrvatskih vjerskih običaja – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Novoga Sela: Hodočašće u Zadar – 50.000 Ft;

Pomurje – 1.300.000 Ft: Fičehaski vrtić, Osnovno obrazovno središte Nikole Zrinskog: Veliki Božić djece – 50.000 Ft, Samouprava sela Fičehaza: 11. narodnosni dan naselja – 60.000 Ft, Hrvatska samouprava Fičehaza: Izlet u matičnu domovinu i hodočašće na Trsat, u Rijeku i Lovran – 50.000 Ft, Hrvatska samouprava Mlinaraca: Hodočašće u Mariju Bistricu – 30.000 Ft, Hrvatska samouprava Kerestura: Hodočašće na Trsat – 60.000 Ft, Hodočašće na Trsat i u Rijeku – 60.000 Ft, Udruga Zrinskih kadeta, Kerestur: Podupiranje tradicionalnog djelovanja Zrinskih kadeta (Budimpešta–Čakovec– Donja Dubrava) – 100.000 Ft, Podupiranje tradicionalnog djelovanja Zrinskih kadeta (Čakovec– Donja Dubrava–Kuršanec) – 60.000 Ft, Općeprosjetno središte iz Kerestura: Zajedno s Kotoribom – 70.000 Ft, Društvo Horvata kre Mure, Sumarton: Posjet kazalištu u matičnoj domovini (Zagreb) – 30.000 Ft, Društvo Horvata kre Mure, Sumarton: Susret hrvatskih srednjoškolaca (Serdahel–Sumarton) – 50.000 Ft, Sumartonska udruga ljubitelja vina: Pogranični susret ljubitelja vina (Križevci) – 30.000 Ft, Hrvatska samouprava Sumartona: Hrvatski dan – 50.000 Ft, Hodočašće u Ludbreg – 50.000 Ft, Samouprava sela Sumartona: Festival „Vino i tambure” – 260.000 Ft, Martinje – 50.000 Ft, Samouprava sela Serdahela: XIX. Međunarodni folklorni susret – 80.000 Ft, Susret iseljenih Međimuraca – 60.000 Ft, Hrvatska osnovna škola Katarine Zrinski, Serdahel: Nagradno putovanje kod Plitvičkih jezera – 50.000 Ft, Hodočašće u Mariju Bistricu – 50.000 Ft.

-hg-

Prekogranična suradnja, IPA programi

U Zalacsányu je 6. svibnja svečano potpisan ugovor za dio projekata odobrenih na prvom pozivu mađarske Nacionalne razvojne agencije te Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske u ožujku 2009. na podnošenje projektnih prijedloga u sklopu IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska. Potpisani su ugovori za tri projekta: Mura WWTP, DRAVIS 2 i In the Wake of Zrinyi, a predstavljeni su još projekti RTPP HU-HR (Regionalni turistički plan) te Expert Academy, za koje su ugovori potpisani nešto prije. Tijekom svečanosti potpisivanja ugovora o subvenciji, prisutnima su se obratili Brigitta Zicherman-Mikulás, voditeljica Upravnog tijela IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska, Silvija Malnar, prvi tajnik Veleposlanstva Republike Hrvatske u Republici Mađarskoj, Péter Závoczky, savjetnik za gospodarstvo i trgovinu u Veleposlanstvu Republike Mađarske u Zagrebu, te Ljiljana Pancirov, generalna konzulica Republike Hrvatske u Pečuhu. U umjetničkom dijelu priređen je koncert pečušskog Orkestra „Vizin”, koji se između ostalog predstavio i izvođenjem hrvatske tradicionalne glazbe. Za dodjelu sredstava pri prvom pozivu prihvatljive su bile neprofitne organizacije iz pograničnih županija s obje strane mađarsko-hrvatske granice (s mađarske strane Zala, Šomođ i Baranja; a na hrvatskoj strani Međimurska, Koprivničko-križevačka, Virovitičko-podravska, Osječko-baranjska, Varaždinska, Bjelovarsko-bilogorska, Požeško-slavonska i Vukovarsko-srijemska županija; uz napomenu da su posljednje četiri županije tzv. pridružene regije koje mogu dobiti povrat u iznosu do 20 posto sredstava u okviru Programa). Kako bi se osigurao neposredan prekogranični učinak projekata, svaki se projekt provodi uz aktivno sudjelovanje i blisku suradnju mađarskih i hrvatskih partnera te financiranje s obje strane granice. Sljedeći poziv na podnošenje projektnih prijedloga IPA prekograničnog programa Mađarska–Hrvatska očekuje se potkraj svibnja, odnosno početkom lipnja ove godine.

Mlinarački dječji vrtić i jaslice dobit će „zeleno ruho“

Zajednički dječji vrtić i jaslice, obnova zgrade, prekrasno dvorište, pješčanik u obliku broda, vodenica poput penjalice, nova terasa te odgoj u duhu «Zelenog vrtića i očuvanja tradicija» očekuje male Mlinarčane od jeseni. Mjesna samouprava uspjela je pridobiti materijalna sredstva preko dva natječaja za obnovu dječjeg vrtića: od Europske Unije preko IPA programa dobivena je potpora od 42.000 eura za projekt «Zeleni vrtić i očuvanje tradicija», a od Ministarstva samouprava za unapređenje infrastrukture vrtića gotovo deset milijuna forinti. Projekt i obnova su krenuli sredinom travnja.

Voditeljica s većom skupinom

Od svibnja polaznici dječjeg vrtića odlazit će (privremeno) u osnovnu školu, no ne zato što će preskočiti predškolski odgoj, nego im se dječji vrtić obnavlja i dok se odvijaju radovi, djeca će dobiti mjesto u mjesnoj školi.

Prema riječima načelnika Stjepana Vuka, radi se o ulaganju vrijednog 12 milijuna i 362 tisuće forinti, te o potpori 42.000 eura, što također vrijedi desetak milijuna forinti. Od Ministarstva samouprava dobivena je potpora za unapređenje infrastrukture od čega će se obaviti izoliranje zgrade, obnova sanitarnih čvorova, struje, centralnoga grijanja te uređenje socijalnih i zdravstvenih prostorija.

Projekt «Zeleni vrtić i očuvanje tradicija»

U okviru zajedničkog projekta triju naselja, Marcalija, Mlinaraca i Donje Dubrave, programa IPA, i u Mlinarcima će djelovati ekološki dječji vrtić, koji znači zeleni smisao, odnosno odgoj djece na očuvanje prirode i tradicija. Preko tog projekta utvrđuju se ekološki standardi određeni pravilima Europske Unije, obnovit će se igrališta na dvorištu ustanove, napraviti će se pješčanik u obliku broda za djecu koji pohađaju jaslice i za djecu dječjeg vrtića.

Kako bi djeca odmalena znala zbog čega se Mlinarci zovu tako, u njihovu će se dvorištu izgraditi mlin, tj. vodenica, kakve su nekada bile kod Mlinaraca na rijeci Muri. Izradit će se mali povrtnjaci u kojem će dječica učiti kako se može okoliš proljepšati u skladu s prirodom. Petnaest odgojiteljica s jedne i druge strane granice sudjelovat će na poduci vezanoj za tu tematiku.

Usavršavanje će se odvijati u Mlinarcima, i u okviru 30 sati odgojiteljice će usvojiti znanje o ekološkom odgoju i moći će dobiti kreditne bodove u svojoj stručnoj spremi. Također unutar projekta za prekograničnu suradnju održavat će se susreti polaznika dječjih vrtića i odgojiteljica prilikom kojih će biti organizirane radionice za djecu.

Ustanove nakon ostvarenja svih zadanih uvjeta dobivaju svjedodžbu Ekološki dječji vrtić – zeleni smisao i tradicija. Od jeseni će djeca iz tri hrvatska naselja, iz Petribe, Pustare i Mlinaraca, pohađati moderni dječji vrtić, obnovljeni i uređeni u skladu s prirodom.

Opći podaci o mlinaračkome dječjem vrtiću i jaslicama

U Mlinarcima dječji vrtić djeluje od 1954. g. Više od pola stoljeća svog postojanja više puta je obnovljen, a mijenjala se i njegova struktura djelovanja kao ustanove. Djelovao je kao samostalna, područna, okružna ustanova, a sada djeluje u okviru Mikroregijskog udruženja «Murahid», kao područna ustanova serdahelske osnovne škole. Dječji vrtić ipak ima i okružni značaj, naime okuplja djecu iz okolnih sela gdje nema dječjih vrtića (Petribe, Pustara). Ustanova od ove školske godine svoj je djelokrug proširila i na jaslice, naime lani je stupio na snagu zakon da dječji vrtići mogu nuditi odgoj i njegu djeci mlađoj od tri godine, odnosno jaslične dobi. Vrtić pohađa 20 djece, 17 ih je navršilo tri godine, a troje pohađaju jaslice. Za jaslicama bilo je potražnje od strane mnogih roditelja otkako je smanjen materinski dopust s tri na dvije godine, no kapacitet je ustanove dvadesetero djece i od toga jaslične dobi može biti samo petero. U ustanovi djeluje i kuhinja, pa tako djeca svakodnevno nakon kuhanja dobivaju svježnu hranu. Manjinski se odgoj ostvaruje tijekom cijelog dana. Po djecu koja nisu iz mjesta odlazi mali seoski autobus i pred kućom ih primi i dovozi u vrtić, svaki put ih prati i odgojiteljica da im pomogne oko

ukrcavanja i iskrcavanja, a jednako tako i prema kući. U okviru programa vrtića djeca uče hrvatske pjesmice, igrice, upoznaju se s raznim običajima vezanim za hrvatske i katoličke blagdane, tijekom dana uče izraze, a od jeseni će uz te sadržaje sudjelovati i u odgoju o zaštiti okoliša.

Marija Tišler Karadi, voditeljica ustanove smatra vrlo dobrim zajedničko djelovanje vrtića i jaslica, a s kolegicom Katicom Doboš znatiželjno očekuju i ostvarenje ekološkog vrtića:

– O zajedničkom djelovanju dječjeg vrtića i jaslica odlučila je samouprava, kako bi ustanova bila stopostotno iskorištena. Naravno, po zakonu trebalo je učiniti i manje promjene da bi manjoj djeci mogli osigurati uvjete za njihovu dob. Nabaviti odgovarajuće sanitarne uređaje, namještaj i preraditi dnevni red zbog potreba djece mlađe dobi. Trebali smo pohađati poduku za odgoj manje djece. Naravno, tako imamo malo više posla, ali djeca koja nam dolaze prije dječjeg vrtića, prije će naučiti socijalizaciju, vrlo brzo usvoje nove stvari vidjevši starije, a starija djeca rado pomažu malima. – kazala je gđa Karadi dok je pokazala promjene uređenja u zgradi radi sigurnosti djece mlađe dobi.

Mogućnost zajedničkog djelovanja dječjeg vrtića, zapravo, pomoć je onim ustanovama koje se zbog malog broja djece teško održavaju, a potražnje za jaslicama ima, u gradovima su prepune, a prema riječima voditeljice, bilo je i u Mlinarcima više prijavljenih iz okolnih sela, međutim zbog određenog kapaciteta nisu mogli primiti više. Mlinarački vrtić i dosada je djelovao prema posebnim zahtjevima djece. Djeca ujutro po odabiru mogu doručkovati, naime ima djece koja odmah vole pojesti, a ima koja poslije doručkuju. Budući da se radi o jednoj skupini, prilikom zanimanja izdvajaju se djeca predškolske dobi i posebno, u drugoj prostoriji uče, na taj način im ne smetaju mlađa djeca. Ustanova je dobro opremljena pomagalicama, svaki dan je gimnastika. Po uređenju prostorija zamjetna su hrvatska obilježja, izložene su stare tkanine, lutke u narodnoj nošnji, a isto tako i radovi djece, o njihovu značenju odgojiteljice često govore.

Prigodom mog posjeta djeca su bila vrlo otvorena, opuštena, znatiželjna. Djeca velike skupine na vrlo jednostavna pitanja znala su odgovoriti na hrvatskom jeziku, a druženjem djece iz Hrvatske uporaba hrvatskoga jezika bit će im znatno prirodnija.

Školske vesti iz Koljnofa

Agica Sárközi: „Moramo biti pošteniji prema hrvatskom jeziku!“

U koljnofskoj Dvojezičnoj školi „Mihovil Nakovič“ po tom školskom modelu će prva dvojezična generacija u jesen 2011. ljeta stupiti u 5. razred. To će potribovati od pedagoga stručno i jezično znanje na višem nivou. Zbog toga je jur ovo ljeto školsko peljačvo krenulo u jezičnu ofenzivu i nabavilo „asistenticu“ hrvatskoga jezika za svoje učitelje. Koljnofska škola je jedina na području naše regije u kojoj su se u minuli ljeti studenti iz Hrvatske bavili dicom, no i to nije bilo prez problemov. Po riječi direktorice škole Agice Sárközi, spomenuti asistenti jako su dobro govorili hrvatski, ali nisu studirali pedagogiju. Kako su se obrnuli prema dicit, u tom je bilo viditi i falinge. Ravnateljica tvrdi da prik ovih hrvatskih pomoćnika nisu toliko dobili koliko su bili očekivali. Uza to, svako ljeto iskati i najti takove studente ki bi bili pol ljeta u Koljnofu, još i najmanje nije bilo lako.

– Zato smo mislili da dicit moramo mi, tj. naši pedagogi naučiti dobro po hrvatski ter se mi moramo u jeziku najprlje upotpuniti – je začela nas informirati koljnofska direktorica škole. – Novi projekt kojega sam ja izmislila, dosad tako vidim, teče uspješno. Zadaća nam je bila nagovoriti takovu profesoricu ka je u mirovini i došla bi ovde privrimeno i živiti. Kako je ispalo, rješenje je skoro veljek došlo do koljnofskoga praga pokidob u partnerskoj školi Buševcu-Vukovini našla se ja takova osoba. Mira Palčić čez petnaest ljet je putovala u Koljnof i primala školsku delegaciju doma, ona je u Hrvatskoj podučavala engleski jezik i rado je prihvatila ovu mogućnost. – Od 22. februara je zaposlena u Koljnofu, stalno je s nami. Živi kod mene, iako joj je ponudjeno da stanuje u pansionu Levanda, ona je htela biti kod mene, a meni je to drago. Raspored za naše nastavnike u drugom školskom semestru tako smo sastavili da dopodne kad nimaju uru, u knjižnici sudjeluju pri hrvatskoj nastavi. Svaka grupa ima dvi osobe ke su na istoj razini ča naliže jezičnoga znanja. Tako imamo četire kolegice u početnoj grupi, dvime kanu sridnji stupanj jezičnoga ispita položiti u jesen, a imamo i one pedagoginje ke su završile nedavno studij u Baji. Školi je od velike koristi ako se i one vježbaju u svakodnevnoj komunikaciji – je nadalje naglasila školska peljačica. Pedagoginje svaki tajedan imaju tri ure za djelovanje u grupi, a svaka peršona i posebno ima još jednu uru kad su same s hrvatskom pedagoginjom, ovako i ona ima više mogućnosti za individualiziranje.

Sve to, naravno, ne ide prez kontrole, to znači da „učenice“ moraju se temeljno pripraviti na svaku uru. Pokidob je u kolektivni jedna Hrvatica, očigledno su i pedagoginje otvorenije, imaju hlabrenosti pitati, sastavljaju jednostavne rečenice i s timi malimi koraki se približavaju k cilju da se svi tečno pominaju po hrvatski. Po riječi Agice Sárközi, sve su kolegice shvatile da je ov projekt napravljen zbog njih, za školu i za dicit da se sve bolje i više govori hrvatski i da se očuva ov jezik u selu. U tom, izgleda, partneri su i učiteljice ugarskoga podrijetla u ovoj ustanovi. A to je pak velika rič! Školnikovice kim hrvatski nije materinski jezik, i onda se ne bunu kad zvana školske nastave, međusobno se moraju dogovoriti gdo koji dan ide

Prvi razred koljnofske škole s učiteljicama hrvatskoga jezika Ingom Klemenšić i Katicom Mohoš

na aktuelnu hrvatsku priredbu, kad iz te Koljnof i Šopron ima dovoljno. Ovde je nekako samo od sebe razumljivo da djelatnici dvojezične ustanove moraju se uključiti u žitak hrvatskoga naroda i dotičnoga sela.

Mjesna Hrvatska manjinska samouprava kot i u prošlosti boravak asistentov, tako i „gostovanje“ sadašnje gošće skromnom svotom podupira, tako učitelji ne moraju platiti za jezične ure. Umirovljena hrvatska pomagačica djela besplatno u Koljnofu, za što su joj svi jako zahvalni.

Ljetos 111 učenikov pohađja koljnofsku školu, 8. razred će završiti 14 dice, dokle će u septembru 1. razred začeti 16 mališanov. Kad se pita za natalitet, barem se u ovom naselju ne moramo brigati za sudbinu škole, pokidob u čuvarnici 75 dice imaju u tri grupa.

Škola svako ljeto se natica na različiti naticanji, i ljetos su nutradali 15 konkurzov. Tako je nedavno dospila vist da na jednom

takovom naticanju su dostali 13 kompjutorov. Uvjeti za spomenute konkurse su da najmanje pet ljet se održavaju konkretni projekti u školi. – Mi se zaista trudimo i kanimo ostati. Organiziramo ne samo za dicit nego i za roditelje svakakve programe. Zasad nije u pitanju zatvaranje škole, imamo čvrstu poziciju i u šopronsko-fertődskoj mikroregiji kot centralna škola za manjinsku nastavu. Mjesna samouprava je pred kratkim nutradala naticanje za školsku obnovu od krova, fasade do pločic. Naš je zajednički cilj da ova škola bude čim bolje suvremenija, lipša i ugodnija, da se ovde dobro čutu dica i svi naši djelatnici – to su bile predzadnje riči Agice Sárközi u posljednjoj uri borbe protiv asimilacije u našem Gradišću, u koj, po nje riči „moramo biti pošteniji prema hrvatskom jeziku!“

Mira Palčić do junija podučava hrvatski u Koljnofu

Agica Sárközi, ravnateljica koljnofske škole, Mira Palčić, učiteljica hrvatskoga jezika ter nje učenica Marija Pete Pikó, zamjenica ravnateljice

Bivša učiteljica engleskoga jezika u osnovnoj školi Vukovine i Buševca Mira Palčić, sada u mirovini, pravi je dar sridnjogradišćanskom naselju Koljnofu. Već jedno desetljeće i pol pozna ovo mjesto i ovo ljeto na nekoliko mjesec je prominila svoj zagrebački dom s Gradišćem. – *Ostat ću do polovice junija, dokle se ne završi nastava. Ja sam o Koljnofu uvijek mislila najlipše, zato sam i došla jer sam se svaki put jako lipo i ugodno ćutila, a to je tako i dandanas* – kaže nam hrvatska pedagoginja u nazočnosti svoje učenice, zamjenice školske ravnateljice Marije Pete Pikó, koj je naš razgovor posebna vježba.

– *Pri podučavanju nimam nekih poteškoć, djelam u tri grupa s kolegicama. One lipo nauču sve ono što im zadajem. Pitam ih, a poslije o danoj temi razgovaramo. Dobre su učenice, do kraja ovoga školskoga ljeta moraju puno toga naučiti. One ke će položiti u jesen sridnji stupanj jezičnoga ispita, s njimi ću još djelati dva mjeseca dugo i na početku sljedećega školskoga ljeta. Ja u stvari ne znam ugarski jezik, pak onda mi moremo razgovarati jedino na hrvatskom jeziku. Kad one dođu na uru, veljek pozdravljaju po hrvatski, ako nešto ne znamo dobro, onda malo pogledamo u rječniku, tako da stalno govorimo na*

hrvatskom jeziku – povida gošća ka još dodaje da zna koja odgovornost leži na njoj, ali kot nastavnica engleskoga jezika dobro se barata metodikom podučavanja stranoga jezika. U svojoj 45-ljetnoj profesiji je stekla iskustvo koje koristi i u Koljnofu. Kako je šalno rekla, ova jezična djelaonica joj je pravi užitak u slobodnom vrimentu, ima se čim baviti, a to je ono što stvarno voli. Dvi ljeti je u mirovini, ali posebno joj je zadovoljstvo da se je opet našla u školi, bilo to u drugoj državi. Važno je da je med svojimi Hrvatima iako joj se čini da u zadnje vrime sve manje ljudi govori hrvatski u dotičnom naselju. Medjutim, svaka nje rič ide kot pohvala u čast novoga školskoga projekta, za pothvat spasenja materinske riči.

Dosada nije bilo povoljno vrime za veće izlete, obilaske, ali je hrvatska pedagoginja posjetila bivše kolegice ke su negda djelale u mjesnoj školi, nazočila je hrvatskoj maši u Šopronu, a naravno, ni ženske zabave, kupovina nisu vanostale iz programa. Uglavnom još jedan mjesec stoji na raspolaganje za otkrivanje znamenitosti ove krajine, do kojih u prošlosti nije zašla, u Koljnofu jur neizmjereno obljudljena pedagoginja.

–*Tiho-*

ALJMAŠ – U povodu blagdana Duhova, u Aljmašu se priređuje četverodnevni kulturni program, a u posjet dolaze i gosti iz prijateljskih naselja, među njima i iz Bizovca, prijateljskoga grada u Hrvatskoj. U suorganizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, Neprofitne udruge bunjevačkih Hrvata i Rimokatoličke župe, u subotu, 22. svibnja, priredit će se i tradicionalni Spomen-dan Ivana Antunovića. Program počinje u 16 sati misnim slavljem na hrvatskom jeziku, nakon čega slijedi prisjećanje na hrvatskoga pjesnika i polaganje cvijeća kod poprsja Miroljuba Ante Evetovića u crkvenom parku, a završava prigodnim kulturnim programom u mjesnom domu kulture. U programu sudjeluju domaći izvođači bunjevačkih Hrvata i gosti iz Hrvatske.

ČAVOLJ – Omladinska bunjevačka plesna skupina iz Čavolja, koja djeluje u održavanju mjesne Hrvatske manjinske samouprave, 22. svibnja gostuje na Spomen-danu Miroljuba Ante Evetovića u Aljmašu gdje će nastupiti u prigodnome kulturnom programu. Kako nam uz ostalo još reče predsjednik hrvatske samouprave Stipan Mandić, dječja skupina 27. svibnja sudjeluje na dječjem festivalu u Baji, a s odraslom skupinom, u pratnji Tamburaškog sastava «Bačka» iz Gare, od 4. do 6. lipnja sudjelovat će u slovačkim Nesvadyma (Naszvad), prijateljskom naselju Čavolja, na Danima umjetnosti.

KOTORIBA – U okviru trodnevne manifestacije „Dani šibe i ribe”, 23. svibnja u tome međimurskome mjestu predstaviti će se prvo zajedničko dvojezično izdanje pomurskih i donjomeđimurskih naselja pod naslovom „Mi & MURA & Mi”. Radi se o dvomjesečnim tematskim periodikama projekta „Malogranični prijelaz”, preko kojih će biti predstavljeno to područje. Časopise tiska Izdavačka kuća „Croatica”.

PUSTARA – Već po tradiciji, na Duhove, 23. svibnja, priredit će se Dan naselja. Scenarij Dana sličan je onima iz prijašnjih godina: misa u 9 sati, nakon toga polaganje vijenca kod spomenika palim borcima, natjecanje u kuhanju te u popodnevni satima kulturni program, na kojem nastupa KUD Sumarton, učenici serdahelske osnovne škole i mjesni pjevački zbor.

BEČ – Produkcija HTV-a „Lijepom našom” ove subote, 22. majuša, boravi u Beču, kade će održati snimanje u Gradskoj dvorani. Uz poznate izvodjače iz Hrvatske sudjelovat će i oko 20 folklornih sastav iz Austrije, Ugarske i Slovačke. Predstaviti će se pjesma i folklor Gradišćanskih Hrvatov prik nastupa Kolo Slavuja, Graničarov, Hajdenjakov, Čunovskih bečarov, sastava Staro vino, Basbaritenora, grupe Pax, odnosno mladoga tamburaškoga sastava Štrabanci iz Koljnofa.

PETROVO SELO – Na bermanje se pripravlja 24 dice u južnogradišćanskom selu Duhovskoga pondiljka, i prvi put će se zgodati da će svetu potvrdu prikzeti najmladji vjerniki i iz okolišnih farov u Petrovom Selu. Naime pred trimi ljeti su zašle fare Narde, Gornjega Četara, Hrvatskih Šic, Keresteša, Pornove pod petrovisku faru. U pondiljak u 15 uri počinje sveta maša pri koj će se krizmati iz Petrovoga Sela 12, iz Pornove četire dice, iz Hrvatskih Šic i Gornjega Četara po jedno dite, a iz Narde četirmi. Pred samboteljskim biskupom dr. Andrásom Veresom pred krizmom će bermaniki položiti i „ispit”.

Trio Dubrovnik

Klavirski trio Dubrovnik gostovao je 30. travnja u Pečuhu. Koncert je održan u Domu umjetnosti, u organizaciji uprave projekta

„Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010“, Upravnog odjela za kulturu Grada Dubrovnika i Generalnog konzulata Repub-

like Hrvatske u Pečuhu. Klavirski trio Dubrovnik čine pijanist Alberto Frka, violončelistica Vanda Đanić i violinistica Loris Grubišić. Osnovan je 2008. godine kao rezultat dugogodišnjeg prijateljstva troje glazbenika, koji se mogu pohvaliti brojnim i raznovrsnim uspjesima u svojim samostalnim karijerama. Po mišljenju publike i kritike, Trio se od prvog predstavljanja pokazao kao izuzetan spoj jakih osobnosti čiji zajednički umjetnički izričaj, sugestivnost i senzibilitet rezultiraju snažnim glazbenim doživljajem. Već u prvoj sezoni djelovanja imali su vrlo uspješan nastup na Porečkom ljetu 2009. u Eufrazijevoj bazilici gdje se okupio niz vrhunskih umjetnika poput Iva Pogorelića, Stefana Milenkovića... Iz planiranih angažmana u nastupajućoj sezoni ističu koncerte u Hrvatskome narodnom kazalištu u Splitu te na Dubrovačkim ljetnim igrama. Na programu su bila djela J. Haydna Piano-trio no 39, Hob. XV:25 G-dur, A. Dvoraka Piano-trio op. 90 Dumky, R. Matza Elégia i A. Piazzolle Zima i Ljeto (Četiri godišnja doba).

Znanstveni kolokvij Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

Književnost Hrvata u Mađarskoj bitno je određena nacionalnomanjinskim položajem, istaknuo je Stjepan Blažetin, profesor na Odsjeku za kroatistiku Filozofskog fakulteta u Pečuhu, 4. svibnja na sedmom znanstvenom kolokviju koji redovito priređuje Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata.

Za potpunije razumijevanje književnosti Hrvata u Mađarskoj važno je naći početak kojim se obilježava književnost Hrvata, što bi ovdje trebala biti godina 1918. i raspad Austro-Ugarske Monarhije. Kako je već rečeno, čitateljska je publika mahom neobrazovana, podijeljena na stariju i mlađu; prvi iskustveno vezani za usmenu književnost i dobro poznavanje hrvatskoga jezika (najčešće mjesnoga govora), a drugi su djelomično obrazovani na školskoj lektiri bez suvremenih hrvatskih pisaca, a s razmjerno slabim poznavanjem hrvatskoga, ali s urbanim iskustvom (jer je školstvo vezano za gradove). Na pitanje kome i na kom jeziku pisati, odgovara treći čimbenik – posrednik odnosno nakladništvo. Hrvati u Mađarskoj imaju do 1945. godine tek jedne novine (Bunjevačko šokačke novine, 1924.) i jedan kalendar (Danica, 1924–1944) u kojima mogu objavljivati, ali se ta slika popravlja nakon Drugoga svjetskog rata. Međutim prva knjiga hrvatskih (i srpskih) autora u Mađarskoj objavljena je tek 1969. godine! Formiranjem Narodnog uredništva pri Poduzeću za izdavanje udžbenika (1976) pojavljuje se i prva samostalna knjiga hrvatskih autora 1977. godine (Josip Gujaš Đuretin: „Povratak u Podravinu“). Do danas je tiskano 150-ak naslova, što je doista mali broj knjiga hrvatskih pisaca u Mađarskoj. Prvi hrvatski književni časopisi najavljuju

mogućnost za objavljivanje suvremenih autora, časopis „Riječ“ (1996–1998) započeo je, a „Pogledi“ nastavljaju kulturno-književnu misiju koja, nažalost, ne nailazi na financijsku podršku i razumijevanje bitnih čimbenika.

U zaključku je predavač prof. Stjepan Blažetin rekao kako postoje minimalni uvjeti za funkcioniranje književnosti kao sustava, ali da je književna produkcija slaba, minimalna je svijest o našoj književnosti, a slabašna čitateljska publika nestaje vrtoglavom brzinom.

U ovom odsječku institucionalni okvir od najveće je važnosti, čemu svakako pridonosi postojanje odsjeka za kroatistiku u Pečuhu, ali taj okvir podrazumijeva i književne časopise, nakladništvo, književnu kritiku i predstavljanje knjiga, a pisaca na hrvatskom jeziku u Mađarskoj sve je manje.

Katarina Čeliković

Pannonia Calling

Od 4. do 8. svibnja održan je II. Pečuški književni festival što ga odlikuje niz zanimljivih programa; promocija, književnih razgovora, koncerata, prevoditeljskih tribina, filmova... Tako je 5. svibnja u pečuškom Domu umjetnosti održana zanimljiva konferencija i predstavljanje zbirke Proiectum Mauritis dvaju mladih mađarskih pjesnika, urednika (izvrsnih prevoditelja s hrvatskoga jezika na mađarski niza hrvatskih pjesnika) Rolanda Orcsika i Árpáda Kollára. Dana 7. svibnja organiziran je međunarodni susret časopisa i literarnih publikacija „Review within review“. Tako su Goran Rem i Sanja Jukić predstavili i časopis Maticice hrvatske Ogranka Osijek Književnu reviju broj 4/2009. i njezin prinos (blok) pod nazivom Pannonia Calling, 2009. posvećen dvojici srednjoeuropskih pjesnika mađarskomu Miklósu Radnótiu i hrvatskomu Mirku Jirsaku donoseći pannonian tekst 36 suvremenih hrvatskih književnika, među njima i hrvatskog pjesnika iz Mađarske Stjepana Blažetina.

Trenutak za pjesmu

Ivo Matijašević

Jutro

U rano jutro dok te ljubim

Sa prvim poljupcem rose

Na jastuku ti mirno spavaš

Sklopljenih očiju i rasute kose.

Nikola Tordinac povezuje Pečuh i Đakovo

U sklopu niza priredaba proslave Dana grada Đakova, u Đakovu je 7. svibnja u tamošnjemu Hrvatskom domu upriličeno predstavljanje izdanja «Nikola Tordinac: Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice Seoske bajke i bajalice-rtice». Riječ je o zajedničkom izdanju grada Đakova i Hrvatske samouprave u Pečuhu nastalom u sklopu suradnje i potpore iz programa Pečuh – europska prijestolnica kulture 2010. godine. Predstavljanju su, uz urednike Đuro Frankovića i Mirka Čurića, koji su predstavili spomenuto izdanje, sudjelovali u ime izdavača grada Đakova zamjenik gradonačelnika Ivica Mandić, u ime pečuške Hrvatske samouprave Ivica Đurok, a na čelu pečuškog izaslanstva bili su bilježnica Judit Papp i predsjednik Mañjinskog odbora grada Pečuha János Kablár.

Njih je pozdravio i đakovački gradonačelnik Zoran Vinković, a potom ih je primio dogradonačelnik Ivica Mandić i savjetnik gradonačelnika Emerik Pišl, koji su istaknuli radost i značenje započete suradnje gradova Đakova i Pečuha te plodnu suradnju s pečuškim Hrvatima čiji je plod i knjiga Nikole Tordinca, a najavljeni su skori budućni projekti. Kako smo saznali, u Đakovu ima i pripadnika mađarske nacionalne manjine, pa i to može biti dodatni poticaj suradnji, rekoše domaćini. Đakovo će posredstvom pečuške Hrvatske samouprave sudjelovati u programima Pečuh – europska prijestolnica kulture te će se i predstaviti jedan dan u sklopu takozvanoga Hrvatskog tjedna. Domaćini su istaknuli bogatu povijest ovoga biskupskoga grada, središta Đakovštine s tridesetak tisuća stanovnika, sjedišta Đakovačko-osječke nadbiskupije, što ga odlikuje poljoprivreda i njezina nadgradnja, uzgoj đakovačkih lipicanaca, što ima petstogodišnju prošlost. Gđa Papp izrazila je radost zajedničkom izdanju dvaju gradova te prenijela pozdrave gradonačelnika Zsolta Páve. Nakon toga domaćini su goste povelili u kratku šetnju gradskim korzom do đakovačke katedrale koju su ukratko razgledali, a potom je slijedilo predstavljanje Tordinčeve knjige.

„Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice Seoske bajke i bajalice – rtice” knjiga je koju su izdali Grad Đakovo i pečuška Hrvatska samouprava a urednici su Đuro Franković i Mirko Čurić.

Kako kazuje u ime nakladnika Ivica Đurok, predsjednik pečuške Hrvatske samouprave, „objavili su prošireno izdanje, jedno od najznačajnijih djela Nikole Tordinca, usporedno i njegove novele”, a Zoran Vinković, đakovački gradonačelnik kaže: „zajedničko tiskanje knjige Nikole Tordinca (...) vrlo je razumljiv čin”.

U sklopu predstavljanja, govoreći o svome poznatom sugrađaninu, koji je živio vrlo kratko, od 1858. do 1888. godine, đakovački dogradonačelnik Ivica Mandić osvrnuo se na njegov veliki doprinos kulturnom životu toga doba. „Na 771. rođendan Đakovo predstavlja značajnu i vrijednu publikaciju koja veže jedan narod u dvije države. Nikola Tordinac veže Đakovo i Pečuh, jer je njegova majka

(djevojačko ime Josipović) rođena u Pečuhu. Ovaj svećenik opisivao je i sačuvao kulturu Hrvata u Mađarskoj”. Đuro Franković, koji je skupa s Đurom Šarošcem priredio prvo izdanje knjige, još 1986. godine (Nikola Tordinac: Hrvatski narodni običaji, pjesme i pripovijetke iz Pečuha i okolice, Tankönyvkiadó, Budimpešta 1986; uredio: Živko Mandić), rekao je kako je riječ o vrijednom i osvježenom izdanju koje govori o prošlosti pečuških Hrvata, običajima, narodnoj nošnji. Dodao je kako zahvaljujući Nikoli Tordincu, danas znamo kakva je bila hrvatska nošnja u Pečuhu osamdesetih godina 19. stoljeća, a ne znamo kakva je bila mađarska ili njemačka nošnja u Pečuhu tih godina jer to nitko nije zabilježio. Suurednik knjige, đakovački književnik Mirko Čurić, podsjetio je kako je zamisao o manifestaciji sličnoj Đakovačkim vezovima potekla upravo nakon uprizorenja djela Nikole Tordinca „Đakovački spasovdan”. Po njemu, Tordinac se nije ograničavao samo na sredinu u kojoj je djelovao, znao je pogledati u Bosnu, Mađarsku i brojne druge krajeve. Čurić je zaključio kako Đakovo može biti ponosno na pretke iz 19. stoljeća, tako i na Tordinca.

Tordinac je bio jedan od rijetkih sakupljača folklorne građe svoga vremena. Zatekavši se u Pečuhu, s oduševljenjem otkriva i bilježi blago hrvatskoga narodnog izričaja, jezika u izumiranju, običaja u nestajanju, obreda pri gašenju... Bilježi u Pečuhu i okolici običaje, pjesme i pripovijetke. Bilježi smatrajući kako ih za budućnost treba zabilježiti svjedočeći kako su Hrvati nastanjivali i ove prostore jezikom i tradicijskom kulturom. Donosi imena svojih kazivača, trajno ih upisuje u hrvatski kulturni prostor kao i svako novo izdanje njegova sakupljačkog mara.

Branka Pavić Blažetin

Sumartonci

Kečkemet

Putovanje na sjever Bačke

Nakon lanske izložbe Sjeverna Bačka na razglednicama 19. i 20. stoljeća koja je ustrojena u Kečkemetu, odlučilo se organizirati putovanje na sjever Bačke. Kako nam

reče Stipan Šibalin, predsjednik Hrvatske samouprave grada Kečkemeta, u subotu, 8. svibnja, trideset šest članova kečkemetske hrvatske zajednice i njihovih prijatelja, simpatizera posjetili su kapelicu Svete Ane na čikerijskom putu kod Tompe, građenu 1905. godine u neogotskome stilu, koju puk smatra umanjenom kopijom crkve Svetog Matije u budimskoj tvrđi, zatim mali dvorac, nekadašnje imanje princa Albrechta, danas muzej dvorca, zavičajne i vodoprivredne zbirke te Habsburgovaca. Nakon objeda na santovačkom ribnjaku kod Mate Pekanova, posjetili su velebni Gospin kip na santovačkoj Vodici, a zatim prekrasnu baroknu župnu crkvu te Bunjevačku sobu u zgradi onedavnoga sjedišta mjesne Hrvatske manjinske samouprave u Gari. Na povratku su pristali na Vancagi u Baji, i pogledali dio kulturnog programa, odnosno nastup HKC «Bunjevačko kolo» iz Subotice. Sudionici putovanja bili su oduševljeni viđenim, bogatstvom, prirodnim, povijesnim i kulturnim znamenitostima sjeverne Bačke, stoga će se ovakva putovanja u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave grada Kečkemeta nastaviti i ubuduće – reče nam Stipan Šibalin.

S. B.

Foto: Smilja Zegnal Faragó

Croatia 2010

Svečanost kazivanja proze i poezije na hrvatskom jeziku

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, u srijedu, 28. travnja, u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu u Budimpešti održana je Svečanost kazivanja proze i poezije na hrvatskom jeziku. Na državnom natjecanju, koje je priređeno posebno za učenike dvojezičnih hrvatskih škola i učenike škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika, okupilo se šezdesetak sudionika.

Nagrađeni kazivači državnog natjecanja u kazivanju proze i poezije na hrvatskom jeziku

Od dvojezičnih škola odazvale su se četiri ustanove: HOŠIG Budimpešta, HOŠIG Miroslava Krležu Pečuh, Hrvatska osnovna škola Santovo, Osnovna škola Martinci, odnosno dvadeset učenika. Po kategorijama jedan učenik iz svake osnovne škole, a po dva iz dviju hrvatskih gimnazija. Od osnovnih škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika odazvalo se čak 27 učenika iz devet naselja četiriju regija: Gradišće (Hrvatski Židan, Kiseg i Koljnof), Pomurje (Sumarton, Serdahel, Kerestur), Podravina (Lukovišće, Starin) i Peštanska regija: Tukulja. Jedna učenica 9. razreda došla je iz Kaniže, iz gimnazije s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika.

Kao kriterij sudjelovanja određeno je

interpretiranje djela iz književne baštine Hrvata u Mađarskoj ili iz sveopće književne baštine Hrvata.

Sudionike natjecanja, učenike i njihove pratitelje, pozdravila je Anica Petreš Németh, ravnateljica budimpeštanskoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma, zaželjevši svima dobrodošlicu i uspješno natjecanje. Predstavila je članove ocjenjivačkog suda u sastavu Janja Horvat (predsjednica), pročelnica glavnog odjela za nacionalne manjine pri Ministarstvu obrazovanja i kulture, Stipan Đurić, dramski umjetnik, i Dalibor Mandić, pjesnik, a kako je naglasila, svi oni bivši su učenici budimpeštanske gimnazije. Osim toga ravnateljica Anica Pet-

reš Németh pozvala je učenike da se upoznaju i s budimpeštanskom hrvatskom školom.

U ime ocjenjivačkog suda okupljene sudionike i njihove učitelje, profesore pozdravila je Janja Horvat. Ukazavši na važnost njegovanja materinske hrvatske riječi i hrvatske književne baštine, ona ih je pozvala da se prisjete svih hrvatskih književnika koji više nisu među nama, posebno spomenuvši ime Stipana Blažetina (1941–2001). Svi ste vi već pobjednici – reče Janja Horvat uoči početka sudionicima državnog natjecanja.

Kako je naglašeno, nikada još nije sudjelovalo kazivača iz tako velikog broja naših naselja kao ove godine na 13. državnom natjecanju kazivača proze i poezije na hrvatskom jeziku. Nažalost, nije nam poznato iz kojih razloga na državnom natjecanju nisu uopće zastupljena pojedina naša naselja ili regije iako zauzimaju važnu ulogu u odgoju i obrazovanju Hrvata u Mađarskoj.

Zahvaljujući zalaganju Ureda Hrvatske državne samouprave, s glavnom organizatoricom Evom Molnar Mujić, i HOŠIG-a kao domaćina, ovogodišnje državno natjecanje istaknulo se dobrom organizacijom na visokoj razini. Vrlo je pohvalno da su kazivači odabirom autora pokazali brigu i poštovanje za istaknute pjesnike Hrvata u Mađarskoj (Stipan Blažetin, Đuso Šimara Pužarov), te za njegovanje dijalektalne (na kajkavskom, gradišćanskom), uže ili šire zavičajne poezije i proze, kao i za hrvatske autore (Luko Paljetak, Dragutin Tadijanović, Grigor Vitez, Gustav Krklec, Zvonimir Balog, Ratko Zvrko i drugi), odnosno za opću hrvatsku književnu baštinu, ali i za narodnu baštinu. Doista smo mogli nazočiti lijepoj dvosatnoj svečanosti hrvatske riječi, te zapaženim interpretacijama i učenika dvojezičnih škola i škola s predmetnom nastavom hrvatskoga jezika.

Prema mišljenju ocjenjivačkog suda, koje je prigodom svečanog proglašenja postignutih rezultata priopćila predsjednica Janja Horvat, svi su sudionici bili lijepo pripremljeni, pa su zavrijedili da budu nagrađeni. Ipak najbolji su istaknuti plasmanom od 1. do 3. mjesta, dodijeljene su i dvije posebne nagrade.

U kategoriji gimnazija s predmetnom nastavom, u kojoj je sudjelovala jedna učenica 9. razreda, nagrađena je Suzana Kos iz Kaniže za interpretaciju vrlo zahtjevne pjesme Jolanke Tišler Kristuš na križanju, a u kategoriji dvojezičnih gimnazija posebna je nagrada dodijeljena Vjekoslavu Blažetinu, učeniku 10. razreda HOŠIG-a Miroslava Krleže u Pečuhu, koji je kazivao vlastite stihove, kao predstavnik trećega pjesničkog naraštaja Blažetin. Svim sudionicima u spomen na uspješno sudjelovanje darovana su popularna izdanja Hrvata u Mađarskoj, a najboljima od 1. do 3. mjesta uz spomenice, hrvatska audio i knjižna izdanja te bonovi za kupnju knjiga u vrijednosti od jedne do tri tisuće forinta. Nakon svečanosti proglašenja rezultata, kojoj je sudjelovao i predsjednik Hrvatske državne samouprave Mišo Hepp, susret je nastavljen druženjem i zajedničkim objedom svih sudionika.

Rezultati državnog natjecanja u kazivanju proze i poezije

Škole s predmetnom nastavom

Kategorija 1–2. razred:

1. Alex Kozma, 2. r., Sumarton, Stipan Blažetin: Micko i Gricko, mentor Marija Mezódi

2. Bijanka Dombi, 2. r., Kerestur, Jež i srna (narodna)

3. Robert Kedveš 1. r., Starin, Luko Paljetak: Gospođica majoneza.

Kategorija 3–4. razred:

1. Lili Korcsmáros, 4. r., Serdahel, Anka Balent: Pevec, Ilona Mihović Adam

2. Kitti Schevelik 4. r., Kerestur, Stipan Blažetin: Maksimir, Ljubica Siladi Doboš

3. Lia Pikner, 4. r., Hrvatski Židan, Kralj Matija (narodna).

Kategorija 5–6. razred:

1. Benjamin Erdelji, 6. r., Lukovišće, Miroslav Slavko Mader: Kit u Davi, Anica Popović Biczak

2. Kitti Slavić, 5. r., Kiseg, Husar i kucić (židanska narodna priča), Marija Sabo

3. Patricija Koša, 6. r., Serdahel, Ratko

Zvrko: Nedovršena bajka, Katica Lukač Brodač.

Kategorija 7–8. razred:

1. Krištof Schneider, 7. r., Lukovišće, Antun Branko Šimić: Molitva na putu, Tomislav Bunjevac

2. Sara Novak, 8. r., Kerestur, Stipan Blažetin: Užgite svijeću, prijatelji moji, Ljubica Siladi Doboš

3. Nikoleta Vanco, 7. r., Tukulja, Gustav Krklec: Bezimenoj, Edmond Bende.

Kategorija gimnazija s predmetnom nastavom

Posebna nagrada: Suzana Kos 9. r., Kaniža, Jolanka Tišler: Kristuš na križanju, Gabrijela Cicek,

Dvojezične škole

Kategorija 1–2. razreda:

1. Regina Varnai, 2. r., Martinci, Stanislav Femenić: Kad se čičak zaljubio, Marta Ronta Horvat

2. Miroslav Balatinac, 2. r., Santovo, Grigor Vitez: Ptičja pjevanka, Marija Žužić Kovač

3. Levente Hlavač, 2. r., Budimpešta, Dubravko Horvatić: Ovaj dan je dosadan, Dejana Šimon.

Kategorija 3–4. razreda:

1. Ana Škrilin, 3. r., Pečuh, Ratko Zvrko: Nedovršena bajka, Eva Daskalov

2. Eva Brezović, 3. r., Martinci, Luko Paljetak: Gospođica Majoneza, Tünde Kováčević Kövesfalvi

3. Mirela Galić, 3. r., Santovo, Ratko Zvrko: Nedovršena bajka, Marija Žužić Kovač.

Kategorija 5–6. razreda:

1. Reka Keszthelji, 5. r., Martinci, Luko Paljetak: Stonoga u trgovini, Marta Ronta Horvat

2. Emin Aliustić, 6. r., Pečuh, Luko Paljetak: Prvo ljubavno pismo, Marija Jakšić Popović

3. Patricio Čahut, 5. r., Santovo, Torbandus (bunjevačka narodna pripovijetka), Joso Šibalin.

Kategorija 7–8. razreda:

1. Olivera Ždral, 7. r., Pečuh, Zvonimir Balog: Poljubac, Marija Jakšić Popović

2. Dalma Kraner, 7. r., Martinci, Đuso Šimara Pužarov: Prva ljubav

3. Zrinka Sabo, 7. r., Santovo, Vladimir Kovačić: Hvaljen Isus, moja stara bako!, Nada Šišković.

Kategorija dvojezičnih gimnazija:

1. Boglarka Deli, Budimpešta, Stipan Blažetin: Kako ti je kad me varaš, Marija Šajnović

2. Vjekoslav Blažetin, 10. r., Pečuh, Imendan (Vjekoslav Blažetin), Marta Gergić

3. Dora Azizov, 9. r., Pečuh, Ante Gulan: Tajna, Janja Živković Mandić

Posebna nagrada: Vjekoslav Blažetin, učenik 10. razreda pečuške gimnazije za kazivanje vlastite pjesme pod naslovom Imendan. S. B.

Martinačko druženje

U Martincima je u organizaciji Hrvatske samouprave i Kulturnoga društva «Martince», 8. svibnja održana tradicionalna priredba, ovogodišnji Hrvatski dan. Programi su započeli prvenstvenom utakmicom u Cretiću između NK Martinci i NK Totince, a nastavljeni misom na hrvatskom jeziku koju je služio župnik Augustin Darnai. Folklorni program održan je u mjesnoj športskoj dvorani, a sudjelovali su mu: KUD Otrovanec iz Otrovanca (Hrvatska); folkloriši martinačke osnovne škole; Mješovit zbor iz Harkanja; Ženski zbor „Korjeni”; Orkestar „Podravka” i KUD „Pitomačanka” iz Pitomače. Nakon zajedničke večere slijedila je zabava uz martinački sastav „Podravka”.

DUŠNOK – U suorganizaciji mjesne seoske i Hrvatske manjinske samouprave, od 22. do 23. svibnja u Dušniku se priređuje već tradicionalna duhovska kulturno-zabavna manifestacija pod nazivom Racki Duhovi, koja će se upriličiti u seoskome rekreacijskom parku na Bari. Program počinje u 16 sati natjecanjem vinara, a od 17 sati služi se misno slavlje u župnoj crkvi. Prvi dan, subota, dan je mladeži, kada će nakon svečanog otvorenja i pozdravnih riječi načelnika Petra Palotaija, u trojezičnom i tronacionalnom prigodnom kulturnom programu osim drugih nastupiti i hrvatska društva: KUD «Mladost» iz Vodinaca, prijateljskog naselja Dušnoka iz Hrvatske, s izvornim pjesmama i plesovima rackih Hrvata Dječja grupa «Dušenici», Pjevački zbor «Biser», Pjevački zbor «Pravi biser», Pjevački zbor Hrvatske samouprave grada Kalače «Ružice», pjevački trio Barbara Tot, Kitti Ollósi i Dora Jagica, a Omladinska plesna grupa «Dušenici» prikazat će baranjske hrvatske plesove. Od 19.30 slijedi hrvatska plesačnica uz TS iz Vodinaca, dok će od 21.30 okupljene zabavljati Zabavna industrija s hrvatskim pop-melodijama.

Na prvi dan Duhova, u nedjelju, 23. svibnja, od 9 sati priređuje se natjecanje ribiča za djecu do 14 godina, od 10 sati zabavni programi za djecu i natjecanje u karaoke pjevanju. Od 11 sati priređuje se gastronomsko natjecanje, u pripremanju dušnočkih i hrvatskih jela u kotliću. Nakon 14 sati predstaviti će se hrvatska slavonska kuhinja, uz kušanje specijaliteta. Osim drugog, u 15 sati slijedi već tradicionalni izbor duhovske kraljice i kralja, a bit će biciklističkih natjecanja i susreta motorista i drugog. Nakon objeda, u 17 sati priredba se nastavlja prigodnim kulturnim programom u kojem među ostalima nastupaju: KUD «Mladost» Vodinci, te dušnočke skupine «Pravi biser», Dječja plesna skupina «Dušenici», Tamburaški orkestar «Danubia», Pjevački zbor «Biser», Omladinska plesna grupa «Dušenici». Od 19 sati priređuje se hrvatska i mađarska plesačnica uz Tamburaški sastav «Bačka» iz Gare. U 20 sati nastupa zvijezda večeri, pjevač Attila Pataky, slijedi plesna zabava na otvorenom uz «Bačku», te nostalgичna zabava uz DJ Csiga. Sve informacije na telefonu 78/ 501-705.

UNDA – Isti dan kot i u Hrvatskom Židanu, 16. majuša, u nedjelju, i u dotičnom naselju je održana sveta pričest. Ovom prilikom su tijelo Kristuševu prvi put k sebi zeli Martina Haniš i Daniel Farkaš od gospodina Štefana Dumovića.

U ime martinačke Hrvatske samouprave i Kulturnog društva «Martince» predsjednica Hrvatske samouprave Đurđa Sigečan pozdravila je nazočne, među njima i generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, konzulicu za kulturu Katju Bakiju, martinačkog načelnika Pavu Gujaša, predsjednika HDS-a Mišu Heppa i ostale uzvanike.

Želja nam je iz godine u godinu okupiti u velikom broju Martinčane i drage goste koji vole i čuvaju hrvatsku kulturu te jezik svojih predaka. KUD Martinci pripremio je raznovrstan i bogat program. Nastup malih folkloriša mjesne dvojezične osnovne škole koji su predstavili nekadašnje prelo, s pripovijetkama i pjesmama, oduševio je sve nazočne. Truda i rada u pripremu programa uložila je njihova nastavnica Marta Ronta Horvat.

Nastup Kulturnog društva „Otrovanec” iz sela Otrovanca u Općini Pitomača, u Virovitičko-podravskoj županiji, bio je otkriće. Oni su prvi put bili u Martincima, a oduševljeni su i prijamom i selom. Društvo je osnovano početkom 2005. godine i broji oko 25 aktivnih članova. Posve je amatersko, nema voditelja, članovi sami uvježbavaju pjesme i plesove kojih se sjećaju stariji članovi Društva. Predstavili su se s plesovima iz svoga podravsko-bilogorskog kraja.

Mješovit pjevački zbor iz Harkanja, u kojem ima i podosta podravskih Hrvata i bivših Martinčana, izveo je splet baranjskih pjesama. Zbor djeluje uz potporu Hrvatske manjinske samouprave grada Harkanja. Zovu se mješovitim zborom jer ga čine članovi, Hrvati useljeni u Harkanj iz raznih hrvatskih naselja, pa im je zbog toga i nošnja raznovrsna. Ujedno djeluju i kao crkveni zbor.

Pri samom kraju folklorinoga programa nastupio je Ženski pjevački zbor «Korjeni» uz pratnju sastava Podravka. Zbor djeluje već četrnaestu godinu, s mnogo uspjeha širom Mađarske i Hrvatske. Od njegova osnutka, bez njegove pomoći nije prošla nijedna priredba u Martincima. Zbor se predstavio sa zagorskim pjesmama.

Druženje se nastavilo do sitnih sati, a za dobro raspoloženje pobrinuo se orkestar Podravka. Za vrijeme zabave mogle su se kupiti i tombole, a glavna je nagrada bila ljetovanje za dvije osobe u gradu Crikvenici na Jadranskom moru. Nagradu su osigurali Katarina Buneta Marković i Vila Atalanta iz Crikvenice.

Branka Pavić Blažetin

GRAJAM 2010 – manje sudionikov, ali tim viši nivo

Koljnofske sestre Karmela i Silvana Pajrić apsolutne pobjednice

U pjevanju narodne jačke je zaslužila srebrnu medaliju, a u pjevanju moderne jačke zlatnu medaliju Dalma Gosztom iz Unde

Osnovna škola Gornjega Četara je deveti put organizirala festival pod nazivom GRAJAM – Gradišćanska jačka mladih. Goste je pozdravila direktorica ove ustanove Magda Nemet, koja je med brojnom publikom mogla pozdraviti zastupnike Hrvatskih manjinskih samoupravov, načelnike, direktore, predsjednike i potpredsjednike državnih i regionalnih organizacijov. Med njimi su bili Matija Šmatović, potpredsjednik Hrvatske državne samouprave, Marija Pilšić, predsjednica Društva Gradišćanskih Hrvatov, Edita Horvat-Pauković, predsjednica Županijske hrvatske samouprave, ujedno i stručna savjetnica za hrvatski jezik, i Čaba Horvath, ravnatelj Izdavačke kuće Croatica u Budimpešti. Kako je nagla-

sila i sama direktorica Nemet, ova priredba je važna za gajenje hrvatskoga jezika i za očuvanje naše kulture. Kao gosta je mogla pozdraviti i Marka Steinera iz Hrvatskoga Židana ki je bio redovito sudionik GRAJAM-a, a on je otpjevao svoju pobjedničku jačku od ljetosnjega naticanja u Austriji. Dica su se naticala u dvi grupa: od prvog do petog ter od šestog do osmog razreda osnovnih škol. Došla su dica iz Koljnofa, Unde, Prisike, Hrvatskoga Židana, Narde, Gornjega Četara, Sambotela i Petrovoga Sela. Žiri, ki je imao opet težak posao, se sastojao od poznatih ličnosti: Jolika Kočiš, bivša učiteljica iz Petrovoga Sela, Zorica Móricz Timar, pjevačica Pink-banda i Ritam Cafea, Rajmund Filipović, pjevač Pinkice i Ritam Cafea, i Sabolč Nemet, bubnjar Ritam Cafea i grupe Erika Škrapića. Kako je rekla predsjednica žirija, ni lako jačiti pred ovakvom velikom publikom, ali natuknula je neke sitnice na koje drugo ljeto naticatelji moraju bolje paziti. Konačni rezultat je postao sljedeći: Narodna jačka 1. kategorija, brončana medalija: Laura Timar (Petrovo Selo), srebrna medalija: Dalma Gosztom (Unda), zlatna medalija: Barbara Sabo (Petrovo Selo). Moderna pjesma: brončana medalija: Natalija Neubaue (Koljnof), srebrna medalija: Laura Timar (Petrovo Selo), zlatna medalija: Dalma Gosztom (Unda). Nivo-nagradu u ovoj prvoj kategoriji je dobila Karmela Pajrić, učenica prvoga razreda Osnovne škole „Mihovil Naković” iz Koljnofa. Ona, premda je bila najmladja, je bez poteškoć otpjevala narodnu jačku *Sestrica je brata* i modernu *Djevojka sa sela* od Severine. U drugoj kategoriji kod narodne jačke su nastali sljedeći rezultati: brončana medalija: Ester Nemet (Narda),

Izradila: Dijana Kovačić iz Ficehaza

Nivo-nagrada u prvoj kategoriji je dodijeljena najmladjoj naticateljici Karmeli Pajrić, školarici 1. razreda u Koljnofu

srebrna medalija: Ana Petővári (Sambotel), zlatna medalija: Vivien Fülöp (Unda). Moderna jačka – brončana medalija: Vivien Kiš (Gornji Četar), srebrna medalija: Ana Pataki (Petrovo Selo), zlatna medalija: Vivien Fülöp (Unda). Kod nivo-nagrade u ovoj kategoriji žiri je jednoglasno donio odluku i predao nagradu Silvani Pajrić iz Koljnofa, ka je bez ikakvih dvojbov bila najuspješnija i najsigurnija na pozornici ča se tiče pjevanja i interpretacije. Ona je otpjevala od ET pjesmu *Svirajte mi tužne...* Kako smo doznali kod dodiljenja nagradov od Rajmunda Filipovića, predsjednika Društva gradišćansko-hrvatske mladine u Ugarskoj, na festivalu Glas Gradišća u organizaciji DGMU-a će Silvana Pajrić svoju pobjedničku jačku sa živom muzikom otpjevati i u Hrvatskom Židanu 23. oktobra. Uz brojne nagrade su od Marije Pilšić dica dobila i ulaznicu na Šokačku rap-sodiju, koja će se održati 17. maja u Budimpešti. Ravnatelj Croatice je ponudio i CD snimanje, a sada već u novoj zgradi Croatice. Kako je na kraju programa najavila direktorica Magda Nemet, 2011. ljeta će GRAJAM u Gornjem Četaru imati jubilej na koga već sada poziva škole i učenike iz Gradišća.

Ingrid Klemenšić

VI. Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča

Deset družina, trideset ribiča okupilo se u Santovu

Družina hrvatskih novinara:
Csaba Veres, Marko Dekić
i Andrija Pavleković

Pojedinačno natjecanje,
slijeva 3. János Engert (Baja), 2. Zoltan
Vida (Baćino) i 1. Đuro Petrić (Baja)

Kako smo prije najavili, pod pokroviteljstvom Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije i Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj, santovačka Hrvatska samouprava u suorganizaciji s mjesnom Ribičkom udrugom u subotu, 8. svibnja, priredila je VI. Županijsko natjecanje hrvatskih ribiča za «Bački hrvatski kup 2010», koje je upriličeno u prekrasnome prirodnom okruženju na santovačkome dunavskom rukavcu zvanom Klada II.

Na županijskom natjecanju hrvatskih ribiča, koje je dosada – između 2005. i 2009. godine – održano u Čavolju, Baćinu, Gari, Kaćmaru i Aljmašu, sudjelovale su tročlane ribičke družine bačkih Hrvata iz Aljmaša, Baćina, Baje, Čavolja, Dušnoka, Gare, Kaćmara, Kalače i Santova. Prvi put sudjelovalo je devet družina budući da su se prvi put odazvali i dušnočki ribiči, a kao deseta skupina naši novinari.

Neskriveni je cilj od samih početaka županijskog natjecanja hrvatskih ribiča, koje je prije pet godina pokrenula čavoljska Hrvatska samouprava, a koja je proteklih godina opravdala svoje postojanje, prije svega cjelodnevno okupljanje, upoznavanje i druženje ribiča iz većine naših naselja u Bačkoj.

Nakon ranijutarnjega dočeka gostiju u mjesnoj gostionici, gdje su sudionike pozdravili predsjednik hrvatske samouprave i predsjednik ribičkog društva István Barna, koji je ukratko predstavio ribičku udrugu i dunavski rukavac Klada II, prijedpodnevno

natjecanje održano je u ekipnoj i pojedinačnoj konkurenciji. Neki su osim umijeća bili i sretne ribičke ruke, odnosno udice, te su se mogli pohvaliti i dobrim ulovom, dok su drugi bili i ostali samo u iščekivanju priželjkivane velike ribe, ali zato sve je prošlo u prijateljskom ozračju i druženju ribiča, nekolicine njihovih pratitelja, te domaćina i organizatora, sponzora, sveukupno pedesetak ljudi. Najviše su se lovili karasi (babuške) i somiči (kućini), a našao se i šaran, pa čak i jedan smuđ, ali samo izvan konkurencije, jer je njegov lov bio zabranjen.

Nakon završetka natjecanja i vaganja, u mjesnoj gostionici upriličeno je svečano proglašenje rezultata. Rezultate je priopćio član Ribičke udruge László Schindler, a najboljima pehare i spomenice, te svim sudionicima spomenice za uspješno sudjelovanje uručio je Joso Šibalin, predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije.

Najuspješniji dosada, Baćinci, svoje umijeće ovoga puta potvrdili su osvajanjem ekipnog i pojedinačnoga drugog mjesta. Lanjsko pojedinačno treće mjesto, Bajci, ove godine nadmašili su osvajanjem kupa ekipnog natjecanja, te prvim i trećim mjestom u pojedinačnoj konkurenciji, dok su kao novi sudionici Dušnočani odmah osvojili treće mjesto u ekipnom natjecanju. Posebna nagrada, pehar i spomenice, dodijeljeni su i družini hrvatskih novinara, u sastavu Marko Dekić, Andrija Pavleković i Csaba Veres, koji su

Član novinarske družine Marko Dekić
na dunavskom rukavcu Klada II, na svome
stalnom i omiljenom mjestu

sudjelovali izvan konkurencije, ali po ulovu (2,28 kg) pripalo bi im sedmo mjesto.

Susret hrvatskih ribiča završio je zajedničkim ručkom i druženjem, slušanjem i pjevanjem hrvatskih pjesama, te s pozdravom: «Vidimo se dogodine.» Priredba je ostvarena potporom Županijske hrvatske samouprave, santovačke Poljoprivredne zadruge, nekolicine pojedinaca te poduzetnika i ribiča, među kojima su bili Marin Blažev, Joza Blažev, Živko Baltin, Pero Zorić i Gábor Varga. Uspjehu ribičkog susreta pridonijeli su pak članovi mjesne ribičke udruge i santovačkih hrvatskih ribiča, koji nisu žalili ni truda ni vremena da sve bude u najboljem redu, te ostali ribiči svojim odazivom isprve, što najviše može zahvaliti predsjednicima i članovima hrvatskih samouprava.

Uostalom, postignuti su ovi rezultati. U momčadskoj konkurenciji: 1. Baja (Ladislav Kovač, János Engert i Đuro Petrić) s 17,50 kg ulovljene ribe, 2. Baćino (Zoltan Vida, Šandor Perić i Ákos Hunyadi) s 9,48 kg i 3. Dušnok (Stjepan Jagica, Stjepan Rogać i Károly Kiss Berta) s 9,12 kg. U pojedinačnom natjecanju najuspješniji bili su: 1. Đuro Petrić (Baja) s 8,12 kg ulovljene ribe, 2. Zoltan Vida (Baćino) s 6,74 kg, i 3. János Engert (Baja) s 5,24 kg. Četvrta je bila garska družina (5,55 kg), 5. Aljmaš (3,10 kg), 6. Santovo (2,66 kg), 7. Čavolj (1,26 kg), 8. Kalača (1,16 kg) i 9. Kaćmar (0,48 kg). Najveću ribu, šarana od 1,66 kg, ulovio je Ladislav Kovač (Baja), a najmanje ribe (0,08 kg) ulovio je Ivan Balo (Kalača). No iza njega našla se još nekolicina ribiča bez ulovljene ribe.

S. B.

Ekipno 1. mjesto: Baja (Ladislav Kovač,
János Engert i Đuro Petrić)

Ekipno 2. mjesto: Baćino
(Zoltan Vida, Šandor Perić i Ákos Hunyadi)

Ekipno 3. mjesto: Dušnok (Stjepan
Jagica, Stjepan Rogać i Károly Kiss Berta)

Branka Pavić Blažetin
glavna urednica, Budimpešta

Poštovana Branka!

U prilogu Vam šaljem moje primjedbe u vezi s knjigom „Povijest sela Kašada”. Knjiga je objavljena na mađarskom jeziku bez kratkog hrvatskog prikaza. Autor je Ivana Trubića stavio u zaborav. Ja to ne mogu prešutjeti. Jedini je nastavnik koji od 1954. godine živi u selu. Njegov je rad zavrijedio da se zabilježi.

U Mohaču 21. travnja 2010.
S poštovanjem

Đ. Šarošac

Knjiga o povijesti sela Kašada

Danas je sve više samouprava koje neke osobe zamole da napišu povijest sela. Ima među njima dobrih radova, ima i površno sastavljenih jer lektori ne poznaju kakvi izvori pripadaju selu. U slučaju Kašada školski primjerak je kako nije slobodno navedene podatke objaviti. Autor (Müller) László Merényi nije sastavio teme poglavlja o čemu će rad pisati. Iz objavljene građe jasno se može ustanoviti da se nije služio dovoljnim znanjem. I od mene je tražio pomoć; ja sam sav kašadski materijal predao; obećao je da će sve podatke navesti od koga je preuzeo. To nije učinio, ne zna se što je upotrebljavao od mene. (Poklonio sam mu neke moje radove.) Isto nije potražio nastavnika Ivana Trubića koji od 1954. g. stanuje u Kašadu. Niz podataka je sakupio o povijesti sela, vodio je kroniku. On je trebao biti njegov najveći savjetnik i pomagač ako je htio prikazati da se rodio u Kašadu i s tim se radom odužiti svom rodnom selu. Isto nije u bremenskoj župi pregledao „Historia Domus”.

Kašad je slavenska riječ, izostavio je da su osnivači naselja bili Slaveni prije dolaska Mađara. O tome ne piše da su osnivači bili Nijemci, da li bi to prešutio? Stanovništvo do kraja 14. stoljeća se utopilo u mađarsko stanovništvo. Za vrijeme Turaka (1554) selo ima 15 mađarskih obitelji. Poslije istjerivanja Turaka, 1696. g. Kašad ima 15 hrvatskih obitelji. Sve podatke popisa s prezimenima stanovnika od mene je preuzeo, i još neke urbarske podatke.

„Povijesni pregled” o naseljavanju Srba i Hrvata u našu domovinu, autor je od mene preuzeo. Veći dio je trebao izostaviti: mogao je toliko navesti kakve veze su imali s ostalim Šokcima. Nije naveo da Kašad u početku 18. stoljeća ima srpskog stanovnika. Riječ „Ilirikum” je bez objašnjenja preuzeo. Taj jezik Šokci nisu nikad upoznali jer on ne postoji.

Posebno poglavlje posvetio je školstvu. Izostavio je da je Ivan Trubić učitelj sela od 1954 g. Poslije ukidanja mjesne škole odlazi u Breme, gdje radi dok ga nisu poslali u mirovinu.

Kada nabraja istaknute ličnosti sela, kod obitelji Orsó izostavio je kako su se naselili u Kašadu. Gabor Oršo je bio bilježnik, od Agrarne banke kupio je 565 jutara zemlje. Stanovnici sela od te zemlje su tražili za ratne

invalide i za seoski pašnjak. Za taj nastup ih je zemljoposjednik kaznio, kod njega više nisu dobili nadnice. Ne možemo doznati da seljaci kako su savladali močvarno područje radi stvaranja napredne poljoprivrede.

Crkveni podaci su veoma površni, znatno više podataka ima o tome. Izostalo je kako su dobili dozvolu da podignu kapelu koja je sagrađena kao crkva. O blagdanima ništa ne možemo doznati. Nije prihvatljivo zašto je ugradio pogrebnu oproštajnu pjesmu od nijemetskog pojca Stjepana Ebrića. Otac mu je bio mjesni pojac, od njega je trebao prikazati, ukoliko nije sačuvana, trebao je tražiti na župi u Bremenu. O groblju prikazane fotografije preuzeo je iz moje knjige, nije naveo autora. Čitatelj ove knjige ne može doznati zašto su nadgrobne križeve kitili tekstilom.

Šale je preuzeo iz Danice ili Kalendar ... 1940. godine. Trebao je objaviti neke mjesne priče. Preuzeo ih je iz Hrvatskog kalendara (2008) pod naslovom „Kuhajmo zajedno”. I tu je trebao prikazati neka mjesna jela.

Gospodin Merényi ne zna što su bilješke i što je izvorna literatura, i kako treba to na kraju navesti. Time je niz potrebnih stranica od povijesnih podataka oduzeo. Velika je džungla kod prikazivanja fotografija, nema nikakvog redosljeda. Fotosnimci treba da prate povijest sela, to je izostalo.

Izostavio je stvaranje teksta: Kašatkinje su se u tom radu činile neumornima. U žudnji za lijepo sastavljenoj nošnji zauzele su prvo mjesto. Među Šokcima najljepši rad one imaju.

Kašad Ivanu Trubiću može zahvaliti što ima Zavičajnu kuću. Godinama je vodio lokalnopovijesni kružok osnovnoškolcima. Sakupili su izuzetno vrijednu zbirku preko 200 komada: te predmete nekada su upotrebljavali tu živeći seljaci. Viši organi su odredili da tu treba ostvariti Zavičajnu kuću: Nijemci i Mađari tada su je već imali. Vijeće Baranjske županije 1982. godine kupilo je kuću, koja je građena početkom 19. stoljeća. Zadatak uređivanja Zavičajne kuće dobio je mohački Muzej K. D., koji je (bio) zadužen za sakupljanje narodnog blaga Hrvata, Srba i Slovenaca u našoj zemlji.

Prije nego što smo se prihvatili uređivanja zgrade, u kuću je udarila munja pa je trščani

krov s rogovima zajedno izgorio. Potpuna obnova se završila 1984. godine. Pod mojim je vodstvom muzejska ekipa (p. Marta Horvat, Marcela Kulutac, p. Đuro Kešić i József Győri) dugih mjeseci radila. Najveću brigu nam je zadalo dvorište jer neke ekonomske zgrade nisu odgovarale 19. stoljeću: ograde, svinjac, đeram itd. Muzej je bio prisiljen iz svoga godišnjeg proračuna kupiti ambar i od drveta tesani svinjac. Neke smo predmete morali dopuniti iz muzejske zbirke.

Autor (Müller) Merényi kod povijesti Kašada o Zavičajnoj kući štiti iako su bili prisiljeni prikazati niz fotografija. Samo je naveo da je zgrada državno dobro, stručni nadzornik je Upraviteljstvo Muzeja Baranje. O zagradi stručni pregled sve do danas obavlja mohački muzej.

Smatram da najveću zaslugu ima Ivan Trubić. Da njega nije, danas Kašad što bi mogao prikazati iz svoje prošlosti. Radi toga samouprava sela nije smjela sebi dopustiti da to prešućuje.

Meni je jako žao da ovo nisam mogao prešutjeti.

Đ. Šarošac

Uredništvo pridržava pravo skraćivanja, redakcije i objavljivanja pisma čitatelja, te se ne poistovjećuje s njihovim objavljenim pismima.

Branka Pavić Blažetin

MOHAČ – Udruga za očuvanje i uljepšavanje grada Mohača, u nedjelju, 23. svibnja, na prvi dan Duhova, priređuje svečanost u povodu predaje vodenice Svetog Nikole u Čelinskoj dolini (1,2 km na cesti prema Šumberku), s početkom u 15 sati. Na duhovni ponedjeljak, 24. svibnja, priređuje se I. mohački dan vodenice Svetog Nikole, koji počinje u 9 sati, a nastavlja se raznim popratnim, cjelodnevnim kulturnim i zabavnim sadržajima, u okviru kojih će dječja skupina Šokačke čitaonice, s početkom u 10 sati, prikazati šokački duhovski običaj kraljice. Nakon toga «kraljice» će obilaziti hrvatske domove u gradu Mohaču.

KACMAR – Hrvatska manjinska samouprava sela Kačmara na drugi dan Duhova, 24. svibnja, priređuje već tradicionalni susret hrvatskih crkvenih zborova. Susret počinje u 15 sati u tamošnjoj župnoj crkvi misnim slavljem na hrvatskom jeziku koje će suslužiti Franjo Ivanković, župnik iz Tavankuta, i Jenő Varga, župnik Kačmara i Madaroša. Na 14. susretu sudjelovat će pet crkvenih zborova: iz Aljmaša, Baje, Dušnoka, Santova i Kačmara.

UDVAR – U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave sela Udvara, 29. svibnja priređuje se VIII. Udvarsko veselje, s početkom u 18 sati u mjesnom domu kulture. Nastupaju: KUD Baranja, KUD Ladislava Matušeka iz Kujinja, KUD „Marica“, Tamburaški sastav „Bošnjak“, udvarska djeca. Od 20 sati je bal uza svirku Orkestra Juice. Ulaz je besplatan.

PEČUH – U pečuškom Hrvatskom kazalištu 20. svibnja s početkom u 19 sati gostovalo je Kazalište iz Virovitice s predstavom nastalom na tekst E. Kishona „Bila je to ševa“. Radi se o zanimljivoj komediji redatelja Igora Goluba.

BUDIMPEŠTA, ZAGREB – Profesori, nastavnici budimpeštanskog HOŠIG-a, njih 38, između 14. i 16. svibnja bili su u prijateljskom posjetu zagrebačkoj Osnovnoj školi Ante Kovačića. Za petak je bilo predviđeno upoznavanje škole, svečana sjednica učiteljskog vijeća, obrazovni i kulturni sadržaji te razgledanje glavnoga grada Hrvatske.

Sutradan je bio zajednički izlet u Hrvatsko zagorje, a u nedjelju razgledanje Zagreba te povratak u Budimpeštu.

Poziv

Udruga baranjskih Hrvata i putem Hrvatskoga glasnika, tjednika Hrvata u Mađarskoj, poziva svoje članstvo i sve zainteresirane Hrvate iz regije da se prijave za putovanje na proslavu 20. obljetnice djelovanja Saveza Hrvata u Mađarskoj koja će se prirediti 6. lipnja u Baji.

Prijave se očekuju kod predsjednika Udruge baranjskih Hrvata Ivana Gugana na telefonu: 06 30 993 68 89.

Udruga baranjskih Hrvata osigurava prijevoz prijavljenima.

„Sumartonski lepi dečki“ već četvrti put na Festivalu „Kre Mure i Drave“

Sedmi put zaredom organiziran je festival «Kre Mure i Drave» u Prelogu, na čijoj su tamburaškoj večeri već četvrti put nastupili i Sumartonski lepi dečki. Na tamburaškoj večeri 24. travnja pomurski su se tamburaši predstavili s pjesmom «Ja sam dečko veseljak». Pjesmu i tekst napisao je akademski glazbenik Martin Srpak, a aranžman sami tamburaši.

Festival «Kre Mure i Drave» pokrenula je radiopostaja u Međimurju, Studio M. Prema riječima ravnatelja Željka Švende, Festival je pokrenut iz emisije koja ima višegodišnji staž, kada su snimljena aktivna kulturna društva u Međimurskoj županiji. Tada su uvidjeli da oni promiču kajkavsku kulturu kroz pjesmu i ples, ali oni imaju želju i da stvaraju nova glazbena djela, tako se rodila zamisao da se pokrene Festival tamburaške glazbe 2004. g., a poslije, tj. 2008. g. Festival elektroglažbe, kada nastupaju puhački orkestri ili sastavi. Čim se Festival završi, odmah se raspisuje natječaj za izvođače. Pjesma treba biti autorska, a tekst isključivo mora biti na kajkavskom govoru.

Mjesec dana prije Festivala pjesme se snimaju u studiju i potkraj Festivala izdaje se CD-ploča. Zašto se može kandidirati samo s kajkavskim pjesmama, obrazložio je organizator:

Ovo područje ima kajkavski izričaj, pa tako i dio Podravine do Pitomače, i cijelo Zagorje kompletno je kajkavsko područje. Želim s jedne i druge strane Mure i Drave, okupiti ljubitelje glazbe i našega dijalekta. Vrlo nas obraduje da imamo sudionika i s lijeve strane Mure, pomurske Hrvate iz Mađarske, a radovali bismo se ako bi se kandidirali i iz mađarske Podravine – kazao je g. Švenda. Studio M slušaju mnogi pomurski Hrvati zbog dobre glazbe i često prose i glazbenu želju, tako je došla zamisao i o prijavljivanju sumartonskih tamburaša na Festival „Kre Mure i Drave“. G. 2007. nastupali su izvan kategorije s pučkom pjesmom „Junaki se z vizite dopelaju“; 2008. napisana je izvorna pjesma „Međimurski mužikaši“, glazbu i aranžman je napisao Zoltan Barat, glazbenik iz Kaniže, tekst Joža Đuric; pjesma je na tom festivalu dobila nagradu „Najveći pljesak“. Slijedila je 2009. g. kada je za sumartonske tamburaše Martin Srpak napisao pjesmu „Pjesma prijateljom“, ona je bila najslušanija 22. travnja 2010. na radiopostaji organizatora. Lijepi uspjeh ponovno je potaknuo glazbenika Srpaka da napiše pjesmu sumartonskim tamburašima.

Tako su na sedmom Festivalu Kre Mure i

Drave Sumartonski lepi dečki, po imenu Zoltan Maroši (bisernica), Ladislav Rodek (bisernica), Petar Vlašić (bisernica), Martin Vlašić (bajs), Lajoš Vlašić (basprim), Ladislav Bogardi (bugarija), David Hason (basprim), Grga Hodoš (basprim), Stjepan Turul (bugarija) izveli pjesmu „Ja sam dečko veseljak“.

Vokal Davida Hasona pratila je uskladena svirka, pa pljesak ni ovaj put nije izostao, kao da se najbolje čuo kod njihove izvedbe, no za to su zaslužni i pomurski gledatelji koji već godinama stižu na Festival.

Nagrade ovaj put nije bilo. Zašto? Jednostavno iz razloga što Festival nije više natjecateljskog karaktera, svi su pobjednici koji mogu izvesti soju pjesmu u prostorijama velike športske dvorane, naime iz godine u godinu podignut je prag kvalitete, a od prijavljenih dosta njih i ispada. Mario Jagec, umjetnički voditelj Festivala prema sljedećem je ocijenio izvedbu sumartonskih tamburaša:

Jako mi se sviđa njihova pjesma, odmah je ušla u prvom krugu, nije ni trebala korekcija. Njihovo izvođenje pjesme zadovoljava kvalitetu, možda im je malo teško što smo im nametnuli tekstove na kajkavskome, što je malo teže izgovarati. Vidljivo je bilo da se sumartonski tamburaši jako trude, puno se pripremaju na Festival, a njihova izvedba odista je bila kvalitetna. Voljeli bismo ih čuti i na večeri elektroglažbe i nadamo se da već razmišljaju o pjesmi za sljedeću godinu – kazao je g. Jagec nakon tamburaške večeri u Prelogu.

Beta